

Om avgörandet

Domstol: Migrationsöverdomstolen

Målnummer: UM 14807-24

Referatnummer: MIG 2025:8

Avgörandedatum: 2025-06-12

Rättsområde

Migrationsmål

Lagrum

- 5 kap. 11 § och 14 kap. 3 § utlänningslagen 2005:716

Förarbeten

- Prop. 2004/05:170 s. 283

MIG 2025:8

Ett uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen påverkar inte rätten att överklaga ett beslut genom vilket en ansökan om uppehållstillstånd har avslagits.

Referat

AE ansökte hos Migrationsverket om uppehållstillstånd och förde till stöd för detta fram att det på grund av hans hälsotillstånd fanns synnerligen ömmande omständigheter. Migrationsverket avslag hans ansökan och beslutade att utvisa honom. Samtidigt beviljade Migrationsverket honom ett ettårigt uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716).

AE överklagade Migrationsverkets beslut till Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (2024-12-13, ordförande Andersson), och angav som ytterligare grund för uppehållstillstånd att han har en anknytning till en kvinna som han sammanbor med. Migrationsdomstolen upphävde det överklagade beslutet, dock inte i del som innebar att AE beviljats uppehållstillstånd, och visade målet åter till Migrationsverket för ny handläggning. Som skäl för att visa målet åter angav migrationsdomstolen att den nya grunden för uppehållstillstånd borde utredas och att utredningen borde göras av Migrationsverket som första instans.

Migrationsverket överklagade domen och yrkade att Migrationsöverdomstolen skulle upphäva beslutet om återförvisning och fastställa det överklagade beslutet. Migrationsverket förde fram följande. Migrationsverket har beviljat AE uppehållstillstånd. Eftersom beslutet inte innebär avslag på en ansökan om uppehållstillstånd var beslutet inte överklagbart i den del det rörde uppehållstillstånd. Migrationsdomstolens prövning borde därför ha begränsats till frågan om utvisning. Att Migrationsverket felaktigt angett i beslutet att ansökan om uppehållstillstånd både avlogs och beviljades borde inte ha påverkat migrationsdomstolens prövning. Migrationsverket saknar möjlighet att pröva frågan om uppehållstillstånd under en period som AE har uppehållstillstånd.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2025-06-12, Liljeqvist, Mattsson, referent, och Alfvén Nickson / föredragande Seidal), meddelade prövningstillstånd och yttrade:

1 Det målet gäller

Målet gäller om en utlänning har rätt att överklaga ett beslut, genom vilket en ansökan om uppehållstillstånd har avslagits, när utlänningen har beviljats ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen.

2 Rättslig reglering m.m.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas om det finns ett hinder, som inte är bestående, mot att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs (5 kap. 11 § utlänningslagen).

Migrationsverkets beslut om utvisning och avslag på en ansökan om uppehållstillstånd får överklagas till en migrationsdomstol (14 kap. 3 § utlänningslagen).

3 Migrationsöverdomstolens bedömning

Att bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen är en av flera åtgärder som Migrationsverket kan vidta när en utlänning inte har rätt att vistas i Sverige och det finns ett hinder, som inte är bestående, mot att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. En annan sådan åtgärd är att besluta om anstånd med verkställigheten. Enligt förarbetena till 5 kap. 11 § utlänningslagen ska valet mellan de olika beslutsalternativen ske utifrån verkställighetshindret i det enskilda fallet (prop. 2004/05:170 s. 283).

Av förarbetena framgår vidare att bestämmelsen gör det möjligt för Migrationsverket att – som i det nu aktuella fallet – meddela ett tidsbegränsat uppehållstillstånd samtidigt med ett beslut om avlägsnande (prop. 2004/05:170 s. 283). Regleringen innebär däremot, till skillnad från vad

Migrationsverket gör gällande, inte att verket får avstå från att pröva en ansökan om uppehållstillstånd – och därmed inte heller avstå från att uttryckligen ange om den avslås – med hänvisning till att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen beviljas.

Prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd kan nämligen inte anses omfatta frågan om det finns ett tillfälligt hinder mot att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning, utan denna fråga ska hanteras åtskild från ansökan. Detta innebär att en utlänning har rätt att få sin ansökan om uppehållstillstånd prövad i dess helhet även om Migrationsverket beviljar ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen.

Det finns inte heller några bestämmelser i utlänningslagen som ger en utlänning rätt att få tillstånd en prövning av om det finns skäl att bevilja ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § (jfr 5 kap. 18 och 19 §§ utlänningslagen). Det åligger i stället Migrationsverket att på eget initiativ ta ställning till om ett uppehållstillstånd ska beviljas enligt den bestämmelsen. En annan sak är att omständigheter som har förts fram av utlänningen givetvis kan beaktas vid ett sådant ställningstagande.

I det här fallet har Migrationsverket avslagit AE:s ansökan om uppehållstillstånd och beslutat att utvisa honom. Han har rätt att överklaga beslutet i båda delar. Att Migrationsverket samtidigt har beslutat att bevilja honom uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen påverkar inte den rätten.

AE har i migrationsdomstolen som ytterligare grund för uppehållstillstånd gjort gällande att han har en anknytning till en kvinna. Han har rätt att få de nya omständigheterna prövade i den aktuella processen trots att han fört fram dem först i migrationsdomstolen (MIG 2007:31). Det saknas skäl att frånga migrationsdomstolens bedömning att Migrationsverket som första instans bör utreda och pröva de nya omständigheterna.

Migrationsdomstolen har alltså haft fog för att upphäva det överklagade beslutet i den del det avser avslag på AE:s ansökan om uppehållstillstånd och utvisning, och att visa målet åter till Migrationsverket för fortsatt handläggning. Migrationsverket har i enlighet med 37 och 38 §§ förvaltningslagen (2017:900) möjlighet att ändra ett beslut om uppehållstillstånd som en utlänning beviljats på grund av verkställighetshinder, om det kommer fram att det finns skäl att bevilja uppehållstillstånd på en annan grund. Överklagandet ska därför avslås.

Migrationsöverdomstolens avgörande

Migrationsöverdomstolen avslår överklagandet.